

Қазақстан Республикасының почта саласын дамытудың және почта-жинақ жүйесін қалыптастырудың 2000-2003 жылдарға арналған бағдарламасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы 2000 жылғы 15 қараша N 1716

Қазақстан Республикасының әлеуметтік, өндірістік және қаржылық инфрақұрылымының маңызды бөлігі ретінде ұлттық почта желісінің мәнін тани отырып, почта саласын дамыту мақсатында Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы е т е д і :

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасының почта саласын дамытудың және почта-жинақ жүйесін қалыптастырудың 2000-2003 жылдарға арналған бағдарламасы бекітілсін.
2. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары Е.Ә.Өтембаевқа жүктелсін.
3. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі

Қазақстан Республикасы
Үкіметінің
2000 жылғы 15 қарашадағы
N 1716 қаулысымен
бекітілген

Қазақстан Республикасының почта саласын дамытудың
және почта-жинақ жүйесін қалыптастырудың
2000-2003 жылдарға арналған бағдарламасы

Қазақстан Республикасының почта саласын
дамытудың және почта-жинақ жүйесін қалыптастырудың
2000-2003 жылдарға арналған бағдарламасының
Паспорты

саласын дамытудың және почта-
жинақ жүйесін қалыптастырудың
2000-2003 жылдарға арналған
бағдарламасы

Бағдарламаны әзірлеу үшін Қазақстан Республикасы Үкіметінің
негіз 2000 жылғы 7 наурыздағы N 367

P000367_

қаулысымен бекітілген Қазақстан
Республикасы Үкіметінің 2000-2002
жылдарға арналған іс-қимыл
бағдарламасын іске асыру жөніндегі
2000-2001 жылдарға арналған
іс-шаралар жоспары

Бағдарламаның Қазақстан Республикасының Көлік
бастамашысы және коммуникациялар министрлігі,
"Қазақстанның халық банкі" ашық
акционерлік қоғамы, "Қазпочта"
ашық акционерлік қоғамы

Бағдарламаның негізгі Қазақстан Республикасының Көлік
әзірлеушілері және коммуникациялар министрлігі,
"Қазақстанның халық банкі" ашық
акционерлік қоғамы, "Қазпочта"
ашық акционерлік қоғамы

Іске асыру мерзімі 2000-2003 жылдар

Бағдарламаның мақсаты тиімді почта-жинақ жүйесін
қалыптастыру

Бағдарламаның міндеттері почта саласын қазіргі заманғы
техникамен жарақтандыру,
корпоративті ақпарат желісін құру
және республика халқына жылдам

және сапалы қызмет көрсету үшін
жағдайлар жасау

Негізгі іс-шараларды орындаушылар Қазақстан Республикасының почта саласын дамытудың және почта-жинақ жүйесін қалыптастырудың 2000-2003 жылдарға арналған бағдарламасының бірінші кезеңін іске асыру жөніндегі 2000-2001 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарында анықталған

Қаржыландыру көлемі мен көздері Ислам Даму Банкінің қаражаты есебінен жалпы сомасы 9 миллион АҚШ долларына 12 жыл мерзімге қаржыландыру

Күтілетін түпкі нәтижелер Қазақстанның почта байланысы Қазақстан Республикасының бүкіл аумағын дерлік қамтитын және Қазақстанның кез келген азаматын почта-жинақ қызмет көрсетуімен қамтамасыз етуге мүмкіндігі бар кең филиалдық желілі қуатты жеткізу жүйесіне ие болады

Кіріспе

Почта байланысының желісі ел үшін маңызды міндетті - азаматтардың ақпарат алуға, таратуға және беруге арналған конституциялық құқықтарын қамтамасыз ету м і н д е т і н о р ы н д а й д ы .

Почта байланысы неғұрлым бұқаралық хабарламаларды, құжаттар мен тауарларды беруге арналған арна болып табылады. Почта байланысының қызмет көрсетуіне тән тұтынудың бұқаралық әлеуметтік сипаты оны қоғамдық өндірістің инфрақұрылымына жатқызады. 80-жылдардың аяғында басталған әлемдік почтаны коммерцияландыру кезеңінде экономиканың осы секторының дәстүрлі қатаң орталықтандырылған құрылымы почтаны уақытша және материалдық аз шығындармен қайта құрылымдауға

мүмкіндік берді. Мемлекет тарапынан болатын қатаң бақылаудан тиісті нормативтік құқықтық кесімдер арқылы жалпы қадағалауға көшкеніне қарамастан, бүкіл әлемде почта өзінің әлеуметтік міндеттерін жоғалтқан жоқ. Коммерцияландыру неғұрлым жоғары сапалы жаңа қызметтер көрсетуді ұсынуға, сондай-ақ қолда бар өндірістік резервтерді пайдалануға негізделді. Почта қызметімен қатар, почтаның рентабельділігі мен қызмет көрсетудің әмбебап кешеніне қол жеткізген тұтынушыларға қызмет көрсету сапасын арттыратын қаржылық қызметтер де көрсетіле бастады.

Почта байланысы нарықтық экономиканы қалыптастыру мен қоғамды ақпараттандыру жағдайында кәсіпкерліктің, қаржы-жинақ қызметтерін көрсетудің, бағалы қағаздар рыногының, ақпаратпен алмасудың дамуына септігін тигізетін нарықтық және ақпараттық инфрақұрылымның маңызды элементіне айнала бастады. Қазақстан Республикасының ерекшелігін, оның үлкен аумағын, көлік желісінің дамымағанын, халық тығыздығының төмендігін және елді мекендердің бір бірінен шалғай орналасқандығын ескерсе, почта байланысының тиімділігін арттыру қажеттілігі көп есе арта түседі.

Бағдарламаның стратегиялық мақсаты қазіргі заманғы технологиялар мен халықаралық ынтымақтастықтың прогрессивтік нысандарының негізінде почталық та, қаржылық та қызметтер көрсетудің кең спектрін ұсынатын тиімді почта-жинақ жүйесін қалыптастыру болып табылады. Алға қойылған мақсатқа ол жеткізу мемлекеттің саланы дамытуға белсенді қатысуын, барлық мүдделі тараптардың осы бағыттағы күшін тығыз үйлестіруді және біріктіруді көздейді.

Почта саласының қазіргі жай-күйін талдау

Жалпы экономикалық жағдайдың нашарлауы, өнеркәсіп кәсіпорындарының жабылуы, бюджеттік ұйымдардың шығыстарының қысқартылуы және халықтың төлем қабілетінің төмендеуі ел ішіндегі де, елден тысқары шығатын да хат-хабармен почталық алмасудың күрт төмендеуіне әкеп соқты. Осының салдарынан Қазақстан Республикасында соңғы сегіз жылдың ішінде почта жөнелтімдерінің саны үш еседен аса азайды.

Осы үрдіске бола, байланыс бөлімшелері мен почта қызметкерлерінің саны екі еседен аса азайды.

Сонымен қатар, почта тарифтерінің өсуі Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығында (ТМД) оны ең жоғары етті, бірақ олар саланың шығындарын жаппады, осының салдарынан почтада негізгі құралдарды жетілдіру мен жаңартуға, жаңа техника сатып алуға, ғимараттарды жөндеуге, жаңа қызмет көрсету түрлерін ендіруге қаражат болмады. Негізгі құралдардың тозуы және техникалық прогрестен күннен-күнге қала беру қызмет көрсету сапасының төмендеуіне әкеп соқтырды және клиенттердің одан сайын азаюына ықпал етті. Мемлекеттік бюджет почтаның әскери хат-хабарларды

ақысыз жөнелту, арнайы және фельдъегерлік почтаны жеткізу және т.б. сияқты қызметтер көрсетуге байланысты көптеген шығындарын жаппады.

Почталық алмасудың (әсіресе, іскерлік хат-хабар бөлігінде) төмендеуіне әлеуетті клиенттердің жаңа жоғары жылдамдықты байланыс түрлерін, әсіресе, факсимильдік байланыс пен электрондық почтаны кеңінен пайдалануы ықпал етті. Почта саласындағы жағдайды қаржы ресурстарын тартусыз тұрақтандыруға тырысу уақытша ғана әсер етті, себебі почта ауылдық жердегі шығынды желіні ұстау жөніндегі едәуір қаржылық жүктемені көтеруде және оның жетілдіруді қаржыландыру үшін ішкі көздері жоқ, ал жетілдірусіз шығындарды азайту да, қызмет көрсету сапасын арттыру да

м ү м к і н е м е с .

Міне осылай, жаңа жағдайда бәсекеге төзімділігін қамтамасыз ету мақсатында почта қызметін жетілдіру мен реформалауға аса қажеттілік іс жүзінде туындады.

Бұл қажеттілікті Қазақстан Республикасының Үкіметі мойындайды, ол 1999-2001 жылдарға арналған (2000 жылға арналған) Мемлекеттік инвестициялар бағдарламасына почта байланысын жетілдіру жобасын қаржыландыруды қосты. Жобаны іске асыру почта қызметінің жұмыс сапасын арттыруға, почта бөлімшелерінде кең спектрлі қаржылық қызметтер көрсетуге, банк қызметтерін көрсетуді жылжыту бойынша, сақтандыру ұйымдарының, брокер-дилерлердің, бағалы қағаздар портфелін басқару жөніндегі қызметті және жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтерін басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдардың агенттік желісін құруға

м ү м к і н д і к б е р е д і .

Қазақстан Республикасының Үкіметі почтаның стратегиялық маңыздылығын және өзінің саланы дамыту жөніндегі ниетін атап өте отырып:

1. Қазақстан Республикасының почта саласын тұрақтандыру және қаржылық сауықтыруға, сала құрылымын қайта ұйымдастыруға, жалпы пайдаланымдағы почта байланысы желісінің операторына банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыруға лицензия беру мәселесін шешуге;

2. почта тарататын жеке тұлғалардың қаражатын алғашқы және қайталама рыноктарда мемлекеттік бағалы қағаздарға орналастыруға. Осыған байланысты почта саласында тармақталған филиалдық желінің негізінде брокерлік және қаржы қызметінің басқа да түрлерін дамыту және республиканың қор рыногына халықтың қаражатын тікелей тарту бойынша жақсы перспективалар пайда болды.

3. мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен жалақыны, стипендияларды, зейнетақыларды, жәрдемақылар мен басқа да ақшалай төлемдерді төлеу тәртібін жетілдіруге бағытталған бірқатар нормативтік құқықтық кесімдерді қабылдады.

Осы шараларды қабылдау нәтижесінде почта ұсынатын қызметтер көрсету тізбесі кеңейді. Дәстүрлі қызмет көрсету түрлерінен (жазбаша хат-хабарды қабылдау, жіберу және тапсыру, жолдама заттарды қабылдау, жіберу және тапсыру, ақшалай почта аударымдарын қабылдау және төлеу, мерзімді басылымдарға жазылуды қабылдау,

филателиялық қызметтер көрсету, коммуналдық қызмет көрсету үшін төлемдерді қабылдау және т.б.) басқа валюта айырбастау операциялары, халықтың депозиттерін қабылдау және тартылған қаражатты мемлекеттік бағалы қағаздарға орналастыру, кассалық қызмет көрсету, ақшалар мен құндылықтарды инкассалау және тасымалдау, бағалы қағаздардың ұйымдастырылған рыногында брокерлік қызметтер көрсету, зейнетақы қорлары үшін клиенттерді тарту және шарт жасасу бойынша агенттік қызметтер көрсету, трансфер-агенттің бағалы қағаздар рыногында қызметтер көрсетуі сияқты жаңа бағыттар пайда болды.

Халықаралық жеделдетілген почта, ұлттық жеделдетілген почта, электрондық почта сияқты қызметтер ұйымдастырылды.

Құрылымдық қайта құру шеңберінде 1999 жылдың екінші жарты жылдығында почта байланысының еншілес кәсіпорындарын филиалдар етіп қайта тіркеу жүргізілді, бұл жаңа қызметтер көрсетуді аймақтарға жоспарлы жылжыта бастауға, саланы басқаруды реттеуге, орталық аппараттың басқару және үйлестіру функцияларын күшейтуге, үстеме шығыстарды азайтуға мүмкіндік берді.

Қазақстанның почта жүйесінің ұйымдық құрылымы 4 негізгі деңгейден тұрады. Бірінші деңгей - облыстық филиалдарға тікелей басшылық ететін, почтаның республикалық деңгейдегі жұмысын ұйымдастыру мен үйлестіруді жүзеге асыратын және почтаны халықаралық деңгейде білдіретін "Қазпочта" ашық акционерлік қоғамының (бұдан әрі - "Қазпочта") орталық аппараты. Екінші деңгей - "Қазпочтаның" Астаналық және 14 облыстық филиалдарын, сондай-ақ функционалдық филиалдары - Алматы және Астана почта тасымалдау бөлімшелерін, Алматы мамандандырылған автокөлік кәсіпорнын, Республикалық арнайы байланыс торабын біріктіреді. Үшінші деңгейді 156 почта байланысы тораптары, оның ішінде 23 - қалалық және облыстық филиалдарға бағынатын және қала, аудан аумағында почта жіберілімдерінің барлық түрлерін қабылдауды, өңдеуді, тасымалдауды және табыс етуді қамтамасыз ететін 133 аудандық тораптар құрады. Төртінші, ең көп санды деңгей - "Қазпочтаның" 3424 бөлімшесі, оның ішінде 581 - қалаларда, 2843 - ауылдық жерлерде (почта жіберілімдерін тікелей қабылдау мен табыс етуді жүзеге асырады, осында бөлшек сауда пункттері ұйымдастырылған).

"Республикалық мемлекеттік почта байланысы кәсіпорнын және оның еншілес мемлекеттік кәсіпорындарын қайта ұйымдастыру туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1999 жылғы 20 желтоқсандағы N 1940 P991940_ қаулысы почта саласын одан әрі дамытуды айқындайтын негізгі құжатқа айналды, оның негізінде Республикалық мемлекеттік почта байланысы кәсіпорны мемлекеттік 100 пайыздық қатысуымен "Қазпочта" ашық акционерлік қоғамы болып қайта құрылды, оның акцияларының мемлекеттік пакеті "Қазақстан Халықтық Жинақ Банкі" (бұдан әрі - "Халықтық Банк") ашық акционерлік қоғамына Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті мен "Халықтық Банкі

" арасындағы келісім-шарт жағдайында басқару берілді.

Қаулы почта-жинақ жүйесі мен "Халықтық Банк" арасындағы қаржылық қызмет көрсету рыногы қызметінің тиімділігін жоғарылатуға әкелетін түрлі сегменттерді ұтымды бөлісуді қарастырады, Келісім-шарттың шарттары мыналарды:

1. Почта байланысын жаңарту жобасын және Қазақстан Республикасының Почта саласын дамыту және почта-жинақ жүйесін қалыптастыру бағдарламасының сәйкес кезеңін (ақпараттандыру, көлікті жаңарту, ғимараттарды жөндеу және жаңарту, почта жөнелтілімдерінің және почта қауіпсіздігінің жалпы қауіпсіздік жүйесі) іске асыруды;

2. "Қазпочтаның" зейнетақыларды, стипендияларды, жәрдемақыларды,

жалақыларды төлеу жөніндегі іс-шараларына келісілген кесте бойынша қатысуды;

3. "Халықтық Банкінің" "Қазпочта" жабдықтарын қоса инкассация қызметін беруді;

4. Почталық төлем карталардың ұлттық жобасы және халықаралық почталық төлем картасының жобасы бойынша қажетті қаржыландыруды бөле отырып, жұмысты жалғастыруды;

5. Филиалдық жүйелердің қызметін оңтайландыру, қайталауды жою және шығындарын қысқарту мақсатында "Халықтық Банкті" және "Қазпочтаны" қайта құрылымдауды;

6. Коммуналдық төлемдерді және салықтарды "Қазпочта" бөлімшелері арқылы жинауды ұйымдастыруды;

7. Почта желісін бүгінгі деңгейде сақтауды;

8. "Қазпочтаның" кредиторлық және дебиторлық берешектерді қысқартуды;

9. "Қазпочтаның" қаржылық тұрақтылығын әрі қарай нығайтуды;

10. Бірлескен жарнамалық кампанияларды және қызметшілерді оқыту жөніндегі бағдарламаларды жүргізуді;

11. "Қазпочта" базасындағы тәуелсіз почта-жинақ жүйесін "Халықтық Банктегіден" кем емес халықтың депозиттері көлемімен құруды қамтиды.

Басқару мерзімі - 2 жыл, бірақ мемлекеттік меншіктегі "Халықтық Банктің" акциялар пакетін 50% +1 акция мөлшерінде сақтау кезеңінен артық емес.

Сонымен қатар, қабылданған шаралар саланың көптеген мерзімі жеткен мәселелерін шешілмеген күйінде қалдырды. Олардың негізгілері мыналар болып табылады:

Арнайы заңнаманың жоқтығы. Бүгінгі күні почта және почталық қызмет көрсетулер туралы арнайы заң жоқ.

Почта байланысы саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейтін заңның

қолданыстағы базасы қазіргі заманғы талаптарға жауап бермейді. Қаржылық заңнамада почта-жинақ жүйесінің қызметін реттеу тетігі көрсетілмеген.

Төмен және сараланбаған тарифтер. Почтаның тасымалдау көлемінің азаюымен қарсылық көрсеткіштер едәуір нашарлады. Қазіргі кезде бірқатар баптар бойынша бекітілген тарифтер өзіндік құнынан 20-40%-ға төмен. Бұдан басқа, елдің ішінде жазбаша хат-хабарды жеткізу кезінде почталық жөнелтілімдердің ұзақтығы мен жеделдігіне байланысты тарифтерді саралау жүзеге асырылмайды.

Табиғи монополизм. Почта жүйесі монополияға қарсы заңнамамен почта байланысының қызмет көрсетулерін ұсыну саласындағы табиғи монополистерге жатқызылған. Сонымен бір мезгілде, почталық қызмет көрсетулерді ұсынумен және осы рыноктың елеулі бөлігін иеленген өзге де ұйымдар (оның ішінде шетелдіктер) а й н а л ы с а д ы .

Көліктік-пайдаланушылық жоғары шығындар. Үлкен аумақты және халық тығыздығы төмен барлық елдердің почта байланысының ерекшелігі көлікті пайдалануға және аймақтық желіні ұстауға жұмсалатын тұрақты шығындардың жоғары деңгейі болып табылады. Жағдай почталық және электр байланысын бөлу кезінде жалпы сомасы 1,2 млрд. теңгеге ғимараттар, құрылыстар, жабдықтар, көліктік құралдар құрамындағы негізгі құралдар почта балансына берілгенде қиындай түсті. Ғимараттар, әдетте, почталық үлкен айырбастауға есептеліп жобаланған, артық алаңдары бар және шағын қалалар мен аудан орталықтарында орналасқан. Негізгі құралдардың елеулі материалдық шығыны қызмет етуге және жөндеуге ірі капитал салуды талап етеді.

Ескірген техникалық база .

Почта байланысын қаржыландыру қалдықты қағида бойынша жүзеге асырылды. Бұл материалдық-техникалық базаның ұдайы артта қалуының себебі болды.

Қолданылатын почта технологиялары 70-жылдардан бастап сақталған. Іс жүзінде хат-хабарларды өңдеу жөніндегі операциялардың басым көпшілігі қолмен атқарылады. Сұрыптау техникасы моральдық та және іс жүзінде де ескірген, оның пайдаланылуы үлкен қуаттарға байланысты қымбат .

Тұтастай алғанда, қолдағы ақпараттық-технологиялық база қазіргі заманғы талаптарды қанағаттандырмайды және почта саласында тиімді басқаруға және қызмет көрсетулерді дамытуға ықпал ете алмайды. Почтаны ақпараттандыру саласындағы жаңа технологияларды енгізусіз, кадрларды даярлау жөніндегі қазіргі заманғы орталықтарды ұйымдастырусыз, елеулі инвестицияларсыз Қазақстан почтасының бұл п р о б л е м а л а р ы ш е ш і л м е й д і .

Техникалық қайта жарақтандыру жөніндегі шешімдермен қатар, басқару процестерін автоматтандыру, жинақтау, өңдеу және почталық құжат айналымының телекоммуникациялық арналары бойынша ақпараттар беру мәселесі көкейкесті болып табылады. Бірінші кезекте кассалық операциялар мен төлемдерді электронды ресімдеу, ілеспе құжаттамаларды, есепке алу және есеп беру, почталық жөнелтілімдердің өтуін

бақылау талаптарынан туындайтын ақпараттық-технологиялық міндеттерді автоматтандыру жатқызылады.

Кедендік тексерудің қолайсыз әдістері. 1992 жылғы тамыздан бастап Қазақстан Республикасы Бүкіләлемдік почта одағының мүшесі болып табылады. Сонымен бір мезгілде, почта жөнелтілімдерін кедендік тексерудің қолда бар рәсімі қазақстандық почтаның бүкіләлемдік почта жүйесіне кірігуіне ықпал етпейді. Қазақстан Республикасының кедендік шекарасы арқылы орын ауыстыратын халықаралық почта жөнелтілімдеріндегі тауарларды кедендік ресімдеу жөніндегі Нұсқаулыққа сай шекарадан өткізілетін барлық почта жөнелтілімдері рентгендік бақылау жолымен кедендік тексеруге ұшырайды. Алайда, тәжірибеде жолдама заттардың көбісі ашылады және қаралғаннан кейін қайтара қапталады, ол өзінен кейін ішіндегі заттардың араласып кетуіне және қаптауға қосымша шығыстардың жұмсалуына әкеледі. Осының салдарынан тұтынушылардың почталық қызмет көрсетулеріне наразылықтары туындайды.

Тұтынушылардың жекелеген санаттарына жеңілдіктердің бар болуы. Қолданылып жүрген заңнамаға сай, жедел қызметтің әскери қызметшілерінің жазбаша хат-хабарды тегін жолдауға құқығы бар, алайда мемлекеттік бюджеттен немесе өзге де көздер есебінен осыған байланысты почта байланысының шығыстарын қалпына келтіру көзделмеген.

Кадрлар даярлығының нашарлығы барлық деңгейдегі почта қызметкерлерінің біліктілігін және қайта дайындығын жоғарылату жөніндегі меншікті оқу орталығының, бағдарламалар мен семинарлардың жоқтығынан туындаған.

Еңбектің төмен уәждемесі сала бойынша жалпылай алғанда еңбекке ақы төлеудің төмен деңгейіне және қаржының тұрақты тапшылығына байланысты.

Почта жүйесінің дамуы, сондай-ақ мынадай геоэкономикалық факторлармен себептелген еді:

Құрылықішілік орналасуы. Құрылықішілік орналасуы және тек үш елмен (Ресей, Қытай және Өзбекстан) көліктік тиімді айырбасы бар бола тұра. Қазақстан өзі үшін почталық алмасу жөнінде де қолайсыз экономикалық позицияда болып отыр. Іс жүзінде, авиа хат-хабарларды қоспағанда, почта хат-хабарларының негізгі бөлігін республика Ресей Федерациясының аумағы арқылы жібереді.

Үлкен аумақ. Қазақстанның келесі ерекшелігі үлкен аумағы (2,7 млн. шаршы км.) және нәтижесінде хат-хабарларды географиялық қысқа жолмен көбінесе жіберуге болмайтын көліктік дамымаған инфрақұрылым болып табылады.

Теміржол көлігін басымдылықпен пайдалану. Ішкі әуе рейстерінің тұрақсыздығы және жоғары бағасы теміржол көлігінің қызмет көрсетулерін пайдалануға мәжбүр етеді, ол почталық жөнелтілімдердің жеткізілуін бірнеше сағаттан 11-12 күнге дейін баяулатады.

Экономикалық жалпы құлдырау. Жалпыэкономикалық жағдайдың нашарлауы,

өнеркәсіптік кәсіпорындардың жабылуы, бюджеттік ұйымдар шығыстарының қысқаруы және жұртшылықтың төлеу қабілетінің төмендеуі почта байланысының қызмет көрсетулеріне сұраныстың күрт төмендеуіне алып келді.

М а қ с а т ы м е н м і н д е т т е р і

Қазақстандық почта саласының миссиясы Қазақстан Республикасының барлық азаматтарына және заңды тұлғаларға тұрған жеріне байланыссыз (заңды тіркеуге) почталық және қаржылық қызметтер көрсетудің кең спектріне енуді ұсыну мүмкіндігінде болып табылады.

Көрсетілген мақсатқа жету үшін мынадай міндеттерді шешу:

1. Қажетті нормативтік құқықтық базаны қалыптастыру және жетілдіру;
2. Ақпараттық инфрақұрылымды құруды және жоғары сенімді, жүрдек және қорғалған ақпарат беруді ұйымдастыруға бағытталған, дәстүрлі емес жаңа қызмет көрсетулерді (оның ішінде, почта-жинақ) игеру және өңдеудің компьютерлік бірыңғай орталығын құруды көздейтін почта байланысын ақпараттандыру;
3. Почта саласына зейнетақылар мен жәрдемақыларды жеткізу және төлеу, коммуналдық төлемдерді жинау жөніндегі жоғалған функцияларды қайтару;
4. Почта жөнелтілімдерінің физикалық көлемдерін корпоративті клиенттермен жұмыс істеу жолымен, почталық қызмет көрсетулерінің жаңа түрлерін игеру жолымен тұрақтандыру және одан кейін арттыру;
5. Почта саласы жұмысының сапасын қазіргі заманғы технологияларды қолдану, почталық жөнелтілімдерге бақылаудан өту, басқарушылық шешімдердің жаңа құрылымына және қабылдау мен іске асыру технологиясына өту есебінен жоғарылату;
6. Оларды кейіннен қазақстандық экономиканың дамуында мемлекеттік құнды қағаздар рыногы арқылы оларды кейіннен енгізумен халықтың еркін ақшаларын депозиттерге тартуды көздейтін почта-жинақ ісін ұйымдастыру және дамыту;
7. Қаржылық қызмет көрсетулердің жаңа түрлерін (құнды қағаздар рыногында трансфер-агенттік қызмет көрсетулері, делдалдық қызмет көрсетулер және т.б.) дамыту ;
8. Почта саласы үшін кадрларды даярлау және біліктілігін арттыру жүйесін құру;
9. Жөнелтушілерге почта жөнелтілімдерінің сақталымына кепілдікті қамтамасыз ететін, ал почта байланысының қызметкерлеріне - өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке қауіпсіздігін қамтамасыз ететін почта қауіпсіздігінің қазіргі з а м а н ғ ы ж ү й е с і н құру ;
10. Қазақстан Республикасының почталық саласының әлемдік почта жүйесіне интеграциялануын әрі қарай тереңдету, шетелдік почта әкімшіліктерінің алдыңғы қатарлы жетістіктерін зерттеу және енгізу қажет.

Почта саласын қайта реформалаудың басымдықтары:

- почта байланысының экономикалық және қаржылық тұрақтылығы - несиелік жүйелер бойынша тәуелсіз көздерден қаржыландыру, қызмет көрсетулердің тізбесі мен сапасын арттыру есебінен кіріс алу;
- елдің барынша аумақтық қамтылуын сақтау мақсатымен аймақтық

инфрақұрылымды оңтайландыру;

- ұсынылатын қызмет көрсетулер номенклатурасының сапасын жақсарту және кеңейту.

Жоғарыда санамаланған міндеттердің іске асырылу қажеттілігі осы почта саласын дамытудың және почта-жинақ жүйесін қалыптастырудың 2000-2003 жылдарға арналған осы бағдарламаны қабылдауға себеп болды.

Бағдарлама Қазақстан-2030 Даму стратегиясына сәйкес әзірленді.

Бағдарлама почта саласының негізгі мақсаттарын, міндеттерін және даму бағыттарын айқындайды және жоспарланған іс-шаралардың кезең-кезеңмен орындалуын, сала дамуының қазақстандық бүкіл экономиканың реформалануымен тығыз байланысуын көздейді. Бағдарламаны іске асыру 2 кезеңмен жүзеге асырылады.

2. Қазақстан Республикасының почта саласын дамытудың негізгі бағыттары

Бірінші кезең (2000-2001 жылдар)

Нормативтік құқықтық базаны дамыту

Таяудағы уақытта Қазақстан Республикасының "Почта туралы" Заңын қабылдау қажет. Бұл заң почта секторының нормативтік құқықтық базасын дамыту үшін негіз болуы тиіс. Заңды қабылдау почталық байланыс саласындағы құқықтық, ұйымдастырушылық, экономикалық реттеу негіздерін айқындауға, сондай-ақ почта байланысының қызметін көрсететін немесе пайдаланатын мемлекеттік органдардың өкілеттігін, жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен міндеттерін айқындайды.

Қазіргі кезде заң жүзінде почталық, қызмет көрсетулер рыногында халыққа және заңды тұлғаларға қызмет көрсететін көптеген компаниялар жұмыс істейтіндіктен "Табиғи монополиялар туралы" Қазақстан Республикасының Z980272_ Заңына өзгерістер енгізу жолымен почталық байланыстың қызмет көрсетулерін табиғи монополиялар қызметінің саласынан шығару қажет.

Почта жүйесін реформалау процесін қолдау мақсатында өткен жылдардың

бюджетіне салық және басқа да төлемдер жөніндегі берешектерді өтеу кестесін дайындау қажет болады.

Почталық алмасуды ұлғайту халықаралық жолдама заттарды 31 килоға дейін және құны 1000 АҚШ долларына дейін кедендік баждан босату арқылы ынталандырылуы тиіс.

Мерзімді басылымдарды жеткізу және жолдау жөніндегі қызметтер көрсетуді көптеген компаниялар (оның ішінде шетелдіктерде) көрсететіндіктен, қызмет көрсетулердің осы түрін табиғи монополистердің мемлекеттік тізіліміндегі монополиялық санынан алып тастау орынды.

Почта-жинақ жүйесі қаржы институтының ерекше түрі болып табылады және соған сәйкес реттеудің жеке тетігін әзірлеуді қажет етеді. Демек, қаржылық-банктік саланы реттейтін нормативтік құқықтық актілерге, Қазақстан Республикасының "Қазақстан Республикасының банктер мен банктік қызметтер туралы" Z952444_ Заңын қоса алғанда, өзгерістер енгізу, сондай-ақ уәкілетті органдармен (Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі, Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі, Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар жөніндегі ұлттық комиссиясы) қолданыстағы жаңа нормативтік құқықтық актілерді жетілдіру және оның ішінде қадағалау мен есеп беру мәселелерін реттейтін актілерді басып шығару қажет.

П о ч т а - ж и н а қ ж ү й е с і н құру

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің кейбір банкілік операциялар түрлерін жүзеге асыруға бар лицензия негізінде халықтың жинақ ақшаларын, кейіннен оларды мемлекеттік бағалы қағаздарға орналастыру арқылы жұмылдыру оның функцияларының бірі болып табылатын толыққанды почта-жинақ жүйесін құру үшін ұлттық почта желісі пайдаланылатын болады.

Почта-жинақ жүйесін қалыптастырудағы маңызды қадам "Халықтық Банк" инфрақұрылымындағы жекелеген секторларды почта байланысының жалпы пайдалану операторына, ең алдымен аудандық және ауылдық деңгейде беру болуы тиіс.

Осы іс-шара почта жүйесінің ғана емес. "Халықтық Банктің" де тиімділігін арттыруға әкелуі тиіс. Филиалдардың тармақталған желісінің жұмыс істеу рентабельділігі едәуір артады, ол "Қазпочта" бөлімшелерінің аймақтық желісін бүгінгі деңгейінде сақтауға мүмкіндік береді. Филиалдық желіні оңтайландыру үй-жайларды қайта құруға, ұстауға және пайдалануға, "Қазпочта" бөлімшелері мен тораптарын жаңартуға, қызметшілерді оқытуға және жарнамаға жұмсалатын шығындарды қысқартуға мүмкіндік береді. Осылайша, почта байланысы ұлттық операторының "Халықтық Банкпен" бірлесуі екі институттың да шығыстарын төмендетеді және халықтың жинақ ақшаларын жұмылдыру көлемдерін арттыруға ықпал етеді.

Почта-жинақ жүйесін қалыптастыру мынадай іс-шараларды:

- почта жүйесіне "Халықтық Банктің" аудандық филиалдары мен банк бөлімшелері деңгейінде аймақтық инфрақұрылымды, ғимараттарды, құрылыстарды, жабдықтарды, өзге де негізгі құралдарды және мүқаммалды, сондай-ақ өтелген төлемдік технологиялар мен салымдарды, төлемдерді есепке алу жүйесін қоса алғанда, бірте-бірте беруді;

- почта саласының зейнетақылар, жәрдемақылар және бюджеттік өзге де әлеуметтік төлемдерді бірте-бірте қайтаруды;

- мемлекеттік бюджеттік мекемелерге, көлік-коммуникациялық кешеннің кәсіпорындарына және басқа ұйымдарға айлық жалақыны, стипендияларды, жәрдемақыларды және басқа да әлеуметтік төлемдерді төлеу бойынша қызмет етуді;

- "Халықтық Банкпен" бірлесіп коммуналдық төлемдер және салықтарды жинауды ұйымдастыруды;

- "Қазпочта" бөлімшелерінде ашылған барлық жеке есеп-шоттарды салымдар бойынша пайыздарды автоматты қосу және операцияларды бухгалтерлік есепте көрсету үшін орталықтандырылған жүргізуді;

- екінші деңгейлі банктерге заңды тұлғаларға есеп айырысу-кассалық қызмет көрсету жөніндегі агенттік қызмет көрсетулерді;

- корреспонденттік есеп-шоттардың меншікті жүйесінің қалыптастырылуы аяқталғанға дейін почта-жинақ жүйесіне қызмет көрсету жөніндегі "Халықтық Банктің" жеңілдік тарифтерінің орнатылуын;

- материалдық базаны және техникалық жарақтандыруды жақсартуды;

- почта-жинақ желісін жанарту және оның негізінде қазіргі заманғы меншікті төлемдік жүйені құруды орындау барысында жүзеге асырылады.

Бұдан басқа, банк филиалдарының желісі нашар ауылдық жерде почта заңды тұлғаларға есеп айырысу-кассалық қызмет көрсету жөніндегі функцияларды орындайтын болады.

Почтаны компьютерлік және бағдарламалық қайта жарақтандырудың басталуы. Жаңа технологияларды енгізу

Почта байланысын ақпараттандыру кешенді сипат алады және меншікті ақпараттық инфрақұрылымды құруды көздейді. Ол мыналарға:

- өңдеудің бірыңғай компьютерлік орталығын құруға;

- электрлік байланыс арналары бойынша ақпараттың сенімді, жүрдек және қорғанысты берілуін ұйымдастыруға;

- дәстүрлі емес жаңа қызмет көрсетулерді игеруге;

- почта байланысының технологиялық, жедел-шаруашылық және басқарушылық міндеттерін қамтамасыз етуге;

- саланың жаңа техникалық және ақпараттық-технологиялық базадағы бар желісі

мен өндірістік әлеуетін қолдауға және дамытуға бағытталады.

Бағдарламаның бірінші кезеңі ішінде почта байланысы басым міндет болады және м ы н а д а й :

- EDIFACT стандартындағы электрондық құжаттық айналымның жүйесін әзірлеу ж ә н е е н г і з у ;

- "Халықтық Банкпен" бірлесіп, кіші процессорлы пластикалық карталар негізінде ақшасыз есеп айырысулар жүйесін құру;

- іздеу және басқа да ақпараттық қызметтер көрсететін өз сервері бар ақпараттық-талдау Интернет орталығын құру;

- почта арналары бойынша тауарларды жеткізу арқылы электрондық сауда жүйесін құру іс-шараларының жүзеге асырылуымен сипатталады.

Ақпараттық жүйенің модульдік құрылысы келешекте елеулі шығындарсыз өңдеуге, жаңаларды қосуға және бар автоматтық жүйелерді жетілдіруге мүмкіндік береді.

2000-2001 жылдар ішінде халықаралық почта жөнелтілімдері бойынша мәліметтерді жинау және өңдеудің автоматтандырылған жүйесі енгізіледі. Мұндай жүйені енгізу күн сайын транзиттік, келіп түсетін және жіберілетін халықаралық почта жөнелтілімдері, олардың саны туралы ақпарат алуға, олардың жолын және өту мерзімдерін бақылап жүруге мүмкіндік береді.

Бұдан әрі, халықаралық почта жөнелтілімдерін бақылау модулі негізінде барлық тіркелетін почта жөнелтілімдерін толық бақылау модулі құрылады, онда Батыс Еуропаның почта әкімшілігінің талаптарына сәйкес кесетін машина оқитын реквизиттерді пайдалану мүмкіндігі көзделетін болады.

Мәліметтерді өңдеуді компьютерлеу және автоматтандыру қаржылық және өндірістік есепке алудың қазіргі технологиясын енгізуге, уақытылы басқару шешімдерін қабылдау үшін қажетті жедел есеп беруді қалыптастыруға мүмкіндік б е р е д і .

Бухгалтерлік және басқарушылық есептің автоматтандырылған жүйесі құрылатын болады, ол қаржы жағдайы мен почта жүйесінің барлық бөлімшелері мен филиалдарында өндірістік қызмет туралы жедел ақпарат алуға мүмкіндік береді.

Көлік паркін жаңарту, инкассация және күзет қызметін дамыту

Ұлттық почта желісінің көлік паркі қазіргі уақытта моральды және физикалық тозған және жедел жаңартуды қажет етеді. Онсыз почта жөнелтілімдерін алудан орталықтары мен ауылдық елді мекендерге жеткізуге кепілдік беру, почта байланысы операторының қаржылық жағдайын түбегейлі жақсарту мүмкін емес, өйткені ескірген паркті ұстауға арналған шығындар қазіргі заманғы техниканы ұстау шығындарынан ж о ғ а р ы .

Жалпы пайдаланымдағы почта байланысы желісі операторының құндылықтарды

инкассациялау бойынша қызметке арналған лицензиясы болады, оның облыстық филиалдарда қолма-қол ақшаларды инкассациялау, құндылықтарды тасымалдау және Қазақстан Республикасының барлық аумағы бойынша бағалы жүктерді алып жүру жөніндегі қызметтер көрсететін инкассациялау қызметтері ұйымдастырылған; құндылықтарды Қырғызстанға және Ресейге тасымалдау, сондай-ақ шет елден түсетін құндылықтарды қарсы алу, ресімдеу және алып жүруі мүмкін.

2000 жыл ішінде "Халықтық Банк" автокөлік пен жабдықтарды қоса алғанда инкассация қызметінің кешенін беру жоспарланып отыр. Бұдан басқа почта байланысын жетілдіру жобасын іске асыру шеңберінде "Қазпочтаның" қалалық филиалдары үшін арнайы автокөлік және өзге де техника сатып алу туралы мәселе ш е ш і л е т і н б о л а д ы .

Көрсетілген іс-шаралар қызмет көрсетудің осы түрінің жаңа тұтынушыларын тарту есебінен қолма-қол ақшаларды тасымалдау көлемін едәуір ұлғайтуға мүмкіндік береді.

Жаңа қызмет көрсетулердің спектрін кеңейту және енгізу

Почтаның әлеуетті мүмкіндіктерін пайдалану мақсатында агенттік қызмет көрсетулер желісін құру, дамыту және бар қызмет көрсетулерді жандандырудың қатарында олардың мынадай жаңа түрлерін енгізу:

- "Почтажабдықтау" еншілес кәсіпорнының базасында электрондық коммерция ж ү й е с і н ұ й ы м д а с т ы р у ;

- тапсырыс бойынша жолданым саудасы жүйесінің шеңберінде сервистік қызмет көрсетулерді ұсынумен "Тауарлар - почтамен" каталогы бойынша сауданы дамыту ж ә н е ұ й ы м д а с т ы р у ;

- почта лотореясын шығару ;
- салықтар мен міндетті төлемдерді төлеу бойынша жеке және заңды тұлғалардан т ө л е м д е р қ а б ы л д а у ;

- салымшыларды шарт жасасуға тарту және зейнетақы жинағы туралы хабарландыруды жеткізу бойынша зейнетақы қорларына агенттік қызмет көрсету;

- бағалы қағаздарды портфельмен және жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтерін басқару жөніндегі инвестициялық қызметті жүзеге асыратын банктермен, сақтандыру ұйымдарымен, брокер-дилерлермен, ұйымдармен және өзге де банктік емес қаржы мекемелерімен ынтымақтасу ұсынысы жоспарлануда.

Почта жарнамасы саласында ұсынылатын қызмет көрсетулер көлемін айрықша а р т т ы р у ж о с п а р л а н ы п о т ы р .

EMS Kazpost курьерлік қызметін құру және дамыту

EMS Kazpost курьерлік қызмет құру бағдарламасын іске асырудың бірінші

кезеңінде EMS халықаралық кооперативте толық құқылы мүшелігіне және оның іс-шараларына қатысу, шетелдік почта әкімшіліктерімен және компанияларымен шарт жасасу, филиалдарда курьерлік қызметті ұйымдастыру, әуежайларда жедел-жөнелтілімдерді өңдеу учаскелерін ұйымдастыру, курьерлік почтаны қайта жөнелту бойынша авиакомпаниялармен шарт жасасу, шетелге жолданған жөнелтілімдер үшін сақтау (штрих кодтар) жүйесін әзірлеу және енгізу, бірыңғай фирмалық стильді, курьерлік нысанның логотипін енгізу арқылы қол жеткізу жүзеге асырылады.

Бағалы қағаздар рыногында брокерлік қызметті жүзеге асыру және трансфер-агенттің қызмет көрсетулерін ұсыну

Қазіргі кезде "Қазпочта" Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар жөніндегі ұлттық комиссиясының лицензиясын иелене отырып, Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздардың бірінші және екінші рыногында брокерлік және дилерлік қызметті жүзеге асырады.

Почта-жинақ жүйесін дамытудың бірінші кезеңінде почта саласының техникалық және ақпараттық қайта жарақталуы процесімен өзара байланысты клиент-инвесторлардың заңды тұлғалардың есебінен сияқты жеке тұлғалар да санының ұлғаяды.

"Қазпочта" Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар рыногында трансфер-агент қызметін көрсету бойынша қызметті жүзеге асыруға Қазақстан Республикасы Бағалы қағаздар жөніндегі ұлттық комиссиясының лицензиясын алуды жүзеге асыру жоспарлануда. Қазақстанның облыс орталықтары мен ірі қалаларындағы "Қазпочта" бөлімшелерінің базасында компьютерлендірудің алғашқы кезеңінің аяқталуы бойынша құнды қағаздар рыногында әрекет етіп әртүрлі қаржы институттарының арасында және олардың клиенттерімен құжаттарды қабылдау-тапсыруды жүзеге асыратын ұйымдардың филиалдарын, сондай-ақ жеке тұлғаларға бағалы қағаздармен мәмілені жүзеге асыруға мүмкіндік беретін құнды қағаздарды сатып алу-сату пункттерін ашу жоспарлануда. Бұдан басқа Қазақстанның облыс орталықтары мен ірі қалалардың "Қазпочта" бөлімшелерінің қызметшілерін Қазақстан Республикасы Бағалы қағаздар жөніндегі ұлттық комиссиясының кейіннен Қазақстан Республикасы Бағалы қағаздар жөніндегі ұлттық комиссиясының біліктілік куәлігін алу арқылы бағалы қағаздар рыногындағы жұмыстар үшін мамандарды оқытуды ұйымдастыруға және жүргізуге рұқсаты бар оқу орталықтарында оқыту бағдарламасын іске асыру жоспарлануда.

Кадрларды қайта даярлаудың көп деңгейлі бағдарламасын жүзеге асыру

Халықаралық почта байланысы стратегиясын анықтай отырып, Әлемдік почта одағы "Қауіпті тауарлар" арнайы бағдарламасын әзірледі, оның жұмысы (жолдама зат, бандерольдер, шағын пакеттер мен хаттар және т.б.) жарылғыш құрылғылармен, қарумен, оқ-дәрілермен, радиоактивті көздермен және басқа да қауіпті салымдары бар почта жөнелтілімдерін табу жоспарында құрылады. Халықаралық статистика көрсеткендей жыл сайын почта қауіпсіздігінің бөлімшелері 120 астам жарылғыш құрылғылармен почта жөнелтілімдерін белгілейді. Тек АҚШ-та жыл сайын 80 осындай жолдама заттар мен бандерольдер табылады.

Соңғы жылдары халықаралық терроризмнің проблемасы шиеленісіп кетті және осының салдары ретінде Орталық Азия елдері арқылы оқ-дәрілер мен қару-жарақ тасымалдауға тырысу саны өсті. Есірткі сатушылар Қазақстанды есірткі тасымалдауға арналған транзиттік бағыт ретінде пайдалана бастады. Қазақстан шекарасының ашықтығы қауіпті жүктерді өткізу үшін елдің көліктік және почталық желісін пайдалануға қылмыстық "экспедиторларды" тартады. Осы фактілер почта қауіпсіздігінің жүйесін жетілдірудің табанды қажеттілігін растайды.

Почта жөнелтілімдерінің қауіпсіздігі клиент үшін бәсекелестік күрестегі факторлардың бірі болуда. Тек қажетті экономикалық және техникалық әлеуетті меңгерген ірі почта ұйымдары қазіргі жоғары деңгейдегі почта қауіпсіздігінің жүйесін ұйымдастыруға қабілетті.

Почта қауіпсіздігін нығайту мақсатында халықаралық озық тәжірибені зерделеу, қазіргі заманғы әдістерді тарату және ішкі почта желісін қарудың, оқ-дәрілердің және басқа да қауіпті тауарлардың заңсыз айналымы үшін пайдаланудың жолын кесу мақсатында барлық аймақтарда қауіпсіздікті қамтамасыз ететін қазіргі заманғы құралдарды енгізу, почта жөнелтілімдерінің сақталуын арттыру қажет.

Почта желісін ақпараттандыру қажетті, бірақ почта қауіпсіздігінің қазіргі заманғы жүйесін құруға жеткіліксіз жағдай болып табылады. Арнайы жабдықты сатып алу және бағдарламалық қамтамасыз ету, почта жөнелтілімдерінің өтуін бақылау және қауіпті салымдарды табудың қазіргі әдістерін оқыту қажет. Бұл іс-шаралар белгілі бір шығындарды және оларды қаржыландыру көздерін іздеуді талап етеді. Бірінші кезеңде Әлемдік почта одағының Халықаралық бюросының және шетелдік почта әкімшіліктерінің көмегімен Қазақстанда почта қауіпсіздігінің қазіргі заманғы қызметін құру жобасы әзірленетін болады, одан соң жобаны іске асыруды қаржыландыру көздерін іздеу басталады.

Қазіргі заманғы техникалық құралдармен жарақтанған, білікті кадрлармен толықтырылған почта қауіпсіздігінің ішкі қызметі почта желісінің сенімділігін қамтамасыз етеді. Почта қызметін кез келген пайдаланушы хаттардың, жолдама заттардың, бандерольдердің және басқа да почта жөнелтілімдерінің сақталатынына сенімді болуы тиіс, сонымен бірге,

оның хат алмасу құпиялылық құқығын ешкім бұзбайды.

Бірінші кезеңнің міндеттерін іске асырудың нәтижесі қызмет көрсетудің сапасы мен спектрі болып табылады. Кірістердің өсуі және ұсынылатын қызмет көрсетулердің өзіндік құнының төмендеуі саланы рентабельділік тұрақтылық деңгейіне шығарады.

Екінші кезең (2002-2003 жылдар)

Компьютерлік және бағдарламалық қайта жарақтандыруды аяқтау.

Жалпы республикалық ақпараттық желі құру.

Қызмет көрсетулердің жаңа түрлерін енгізу.

Екінші кезеңде саланың барлық бөлімшелерін компьютерлендіру базасында өндірістік қызметті толық автоматтандыру жүзеге асырылатын болады.

Техникалық жаңғыртуды аяқтау және шағын автоматтандырудың қаражатын пайдалану почта жөнелтілімдерін есепке алу және бақылаудың автоматтандырылған жүйесін енгізуге мүмкіндік береді. Жүйе машина оқитын реквизиттерді, жөнелтілімдерді таңбалау және іріктеу үшін тану тетіктерін пайдаланумен құрылатын б о л а д ы .

Жазбаша хат-хабарлардың өтуін едәуір жеделдету арқылы байланыс тораптары арасында электронды түрде берілетін гибриді почта деп аталатынды пайдалана отырып, қол жеткізуге болады. Бұл ретте құпиялылыққа техникалық құралдарды пайдалану арқылы және хаттарды беру тізбегінде қол еңбегінің болмауымен қол ж е т к і з і л е д і .

Почта-қаржы ұйымында почта жүйесін өзгертуді аяқтау

Почта жүйесінің базасында Қазақстанның барлық аумағында қаржылық қызмет көрсетулердің кең спектрін ұсынуға қабілетті почта-қаржылық институтын құру а я қ т а л а т ы н б о л а д ы .

Халықтан депозиттер қабылдау жөніндегі пункттер желісі кеңейтілетін болады.

"Қазпочта" бөлімшелерін компьютерлендіру және барлық бөлімшелерді қамтитын ақпараттық желіні құру нәтижесінде клиенттің "Қазпочта" бөлімшелерінің көпшілігіне қазіргі заманғы технологиялық деңгейде қаржылық қызметтер алуға мүмкіндігі болады.

Почтаның жұмыс істеу тиімділігін әрі қарай арттыру мақсатында почта-жинақ жүйесін дамытуға "Халықтық Банкті" жекешелендіруден түсетін қаражаттың бір

бөлігін беру мүмкіндігі қаралады.

Жинақтық қызмет көрсетулер рыногында почта Республиканың жүйе құрушы банктерінің үлесімен салыстыратындай секторды алады.

EMS Kazpost курьерлік қызметін дамыту

EMS Kazpost курьерлік қызметі жұмысындағы басым бағыт, оны жандандыру және бәсекелестікке қабілеттілігін арттыру болып табылады. Осыған байланысты мынадай:

- Қазақстан бойынша EMS Kazpost курьерлік қызметінің жүйесін автоматтандыру;

EMS халықаралық кооперативінің жүйесіне сәйкес келетін бақылаудың компьютерлік жүйесін енгізу міндеттері шешіледі.

Бағалы қағаздар рыногында трансфер-агенттің қызмет көрсетуі бойынша желілерді ә р і қ а р а й д а м ы т у

"Қазпочтаның" ірі бөлімшелерінде тиісті қызметшілерді даярлаумен бағалы қағаздар рыногында трансфер-агенттің қызмет көрсетулері бойынша желілерді ә р і қ а р а й к е ң е й т у к ө з д е л у д е .

Оңтайлы әлемдік почта сызбасының орталық-азиялық секторын құру

Қазіргі кезде почта сызбасы, бағыттар картасы негізгі іріктеу пункттерінің орналасуы мемлекеттер шекараларының шегінде оңтайландырылған. Бұл почта операторларының шығынын ұлғайтады, қызмет көрсетулер құнын арттырады және ж е т к і з у м е р з і м і н ұ з а р т а д ы .

Әлемдік почта сызбасының орталық-азиялық секторын әзірлеу және іске асыру барлық қатысушы мемлекеттердің почта желісінің тиімділігін едәуір жоғарылатады, клиенттер почтаны жеделірек және төмен тариф бойынша алу мүмкіндігін алады.

Осы Бағдарламаны іске асырудың нәтижесі халыққа жоғары жылдамдықпен және ақпараттар мен төлемдердің өту сапалылығымен, жинақ-ақшалардың сақталуымен, қаржылық өнімдердің, сондай-ақ халыққа арналған тауарлар мен басқа да қызмет көрсетулердің кең номенклатурасымен қазіргі деңгейде байланыстың кең спектрлі қызметін, қаржылық және өзге де қызметтерді көрсететін, Қазақстан Республикасында қазіргі заманғы почта кеңселерінің тармақталған желісі пайда болуы болып табылады. Бұл ретте жоғары қаржылық тұрақтылық және тәуелсіз отандық және халықаралық операторлармен бәсекелесу жағдайында компания-почта байланысы операторының рентабельді жұмысы қамтамасыз етілетін болады. Қазақстан Республикасының халқы үшін бұл өмір сапасының жоғарылағанын және азаматтардың конституциялық құқығының аса толық іске асқанын білдіреді.

Қажетті ресурстар және оларды қаржыландырудың көздері

"Қазақстан Республикасының почта саласын дамытудың және почта-жинақ жүйесін қалыптастырудың 2000-2003 жылдарға арналған бағдарламасын" қаржыландыру Ислам Даму Банкінің қаражаты есебінен Қазақстан Республикасы Үкіметінің кепілдігімен 12 жыл мерзімге, оның 3 жылы жеңілдік, жылына 5,5% жалпы сомасы 9 миллион АҚШ долларына қаржыландыру жоспарлануда.

Бағдарламаны іске асырудан күтілетін нәтиже

Почта саласы мемлекеттің ақпараттық және әлеуметтік инфрақұрылымының аса маңызды компоненттерінің болып табыла отырып, азаматтардың ақпаратты алуға, таратуға және беруге конституциялық құқығын қамтамасыз етеді. "Қазақстан Республикасының почта саласын дамытудың және почта-жинақ жүйесін қалыптастырудың 2000-2003 жылдарға арналған бағдарламасын" іске асыру халықтың еркін ақшалай қаражатын тарту үшін жаңа қаржылық қызмет көрсетулерді, қазіргі заманғы технологияларды және алдыңғы қатарлы елдердің тәжірибесін пайдаланумен, тиімді почта-жинақ жүйесін қалыптастыру жолымен почта байланысының бар желісін сақтау мен жетілдіруге, республика халқына дәстүрлі почталық қызметті тез және сапалы көрсетуге жағдай жасауға мүмкіндік береді. Бағдарлама, сондай-ақ ауылдық жерлерде зейнетақы реформасын дамытуды және сақтандыруды көздейді. Экономиканың осы саңылауды аяғына дейін игерілмей қалып отыр, ол почта саласын игеруге және дамытуға артықшылық береді. Сондай-ақ Бағдарламаны іске асыру республикалық бюджеттен қаражат тартпай, халықаралық почтаны жеткізу жылдамдығына және сапасына кепілдік береді.

Бағдарламада көзделген іс-шараларды жүзеге асыру Қазақстан Республикасы почта саласының қаржылық жағдайын және рентабельділігін тұрақтандыруды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. "Қазақстан Республикасының почта саласын дамытудың және почта-жинақ жүйесін

қалыптастырудың" 2000-2003 жылдарға арналған бағдарламасын" іске асыру кезінде Қазақстанның почта байланысы Қазақстан Республикасының барлық аумағын іс жүзінде жабатын Қазақстанның кез-келген азаматын почта және жинақ қызметтерімен қамтамасыз ету мүмкіндігі бар кең филиалдық желісі мен қуатты жеткізіп беру жүйесіне ие болады.

2000-2003 жылдарға арналған Қазақстан Республикасының почта саласын дамыту және почта-жинақ жүйесін қалыптастыру бағдарламасының бірінші кезеңін іске асырудың 2000-2001 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары

Пайдаланылған қысқарған атаулар

Қазпочта	- "Қазпочта" ашық акционерлік қоғамы
ҚарМ	- Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі
МКМ	- Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі
ККМ	- Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникациялар министрлігі
ЕХҚМ	- Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі
СІМ	- Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі
ІІМ	- Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі
ӘдМ	- Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі
ЭкМ	- Қазақстан Республикасының Экономика министрлігі
ЭИСМ	- Қазақстан Республикасының Энергетика, индустрия және сауда министрлігі
ҰБ	- Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі
ҰҚК	- Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитеті
МБА	- Қазақстан Республикасының Табиғи монополияларды реттеу, бәсекелестікті қорғау және шағын бизнесті қолдау жөніндегі агенттігі
КК	- Қазақстан Республикасының Кеден комитеті
БҚҰК	- Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар жөніндегі ұлттық комиссиясы
КАСЕ	- "Қазақстан қор биржасы" жабық акционерлік қоғамы
БЕҚО	- "Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің "Банкаралық есеп айырысуларының қазақстандық орталығы" республикалық мемлекеттік кәсіпорны
Үкімет қаулысы	- Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы
Президент Жарлығы	- Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығы
"ҚҰБ" ААҚ	- "Қазақстан Ұлттық Банкі" ашық акционерлік қоғамы
ЕМС Қазпост	- Қазпochtаның жедел почта қызметі

1. Нормативтік құқықтық базаны дамыту. Салық және кеден заңнамаларын жетілдіру

1.1 "Почта туралы" заң жоба. "Почта туралы" ККМ, МБА, ӘдМ, 2000 ж.
сын әзірлеу және Қазақстан Заңның жобасы Қазпочта IV-тоқсан,
Республикасы Үкіметінің (келісім 2001 ж.
қарауына енгізу бойынша) I-тоқсан

1.2 "Табиғи монополиялар ту. "Табиғи моно. ККМ, МБА, ӘдМ, 2000 ж.
ралы" Қазақстан Респуб. полиялар ту. Қазпочта III-тоқсан,
ликасының Заңына, ондағы ралы" ҚР (келісім IV-тоқсан
почта байланысының қыз. Заңына өзге. бойынша)
мет көрсетулерін табиғи рістер енгізу
монополия саласына жат. туралы" Заңы
қызуды алып тастай оты.
рып, өзгерістер енгізу

1.3 Халықаралық почталық Бұйрық

КедК, МКМ, 2000 ж.
жөнелтілімдерді, атап
айтқанда ЕМС Қазпост
жөнелтілімдерін кедендік
тексеру тәртібін жеңіл.
дету

ККМ, ӘдМ III-тоқсан,
IV-тоқсан

1.4 Қазақстан Республикасының Нұсқаулық МКМ, ККМ IV-тоқсан
кедендік шекарасы арқылы
халықаралық почта жөнел.
тілімдерінде орын ауысты.
ратын тауарларды кедендік
рәсімдердің өтуін жедел.
дету және халықаралық
почта жөнелтілімдерінің
сақталуын қамтамасыз ету

бөлігіне өзгерістер енгізу

1.5 Президенттің "Лицензиялау "Лицензиялау ККМ, ӘДМ 2000 ж.
туралы" 1995 жылғы 17 туралы" Қазпочта III-тоқсан,
сәуірдегі Заң күші бар Қазақстан (келісім IV -тоқсан
N 2200

Z952200_

Жарлығына Республикасының бойынша)
курьерлік қызмет көрсету. Заңына өзгеріс.
лерді лицензиялауға қатысты тер енгізу
өзгерістер енгізу туралы" Заңы

1.6 Алдағы 2000-2003 үш жылдық Үкімет қаулысы ӘКМ 2000 ж.
кезеңге арналған мемлекет. III-тоқсан,
тік инвестициялар бағдар. IV-тоқсан
ламасына почта саласын
жетілдіру жобасын енгізу

1.7 Депозиттер қабылдауға Лицензия ҚР ҰБ
лицензия алу, аудандық (келісім 2000 ж.
маңыздағы қалаларда және бойынша) IV-тоқсан
ауылдық жерлерде есеп
айырысу-кассалық қызмет
көрсетулерді ұйымдастыру
мақсатында заңды және
жеке тұлғалардың, сондай-ақ
төлем жүргізуі почта байла.
нысы арқылы жүзеге асыры.
латын есеп айырысу-кассалық
қызмет көрсетулерді
ұсынатын ұйымдардың
банктік шоттарын ашу және
жүргізу туралы мәселені
қарау

1.8 Беларусь Республикасы, Тиісті СІМ 2000 ж.
Қазақстан Республикасы, құжаттар IV-тоқсан

Қырғыз Республикасы, Ресей
Федерациясы мен Тәжікстан
Республикасы Кеден одағының
Интеграциялық Комитетін,
Тәуелсіз Мемлекеттер
Достастығының Атқарушы
Комитетін және Орталық-Азия
Экономикалық Қауымдастығы
Мемлекетаралық Кеңесінің
Атқарушы комитетін белгіленген
тәртіппен Қазақстан Республика.
сының кедендік тарифіндегі
өзгерістер туралы хабардар ету

1.9 "Қазақстан Республикасының Үкімет МТМ, ККМ, 2000 ж.
кеден шекарасы арқылы жеке қаулысы Қазпочта IV-тоқсан
тұлғалардың тауарларды, соның (келісім
ішінде көлік құралдарын да бойынша)
өткізудің тәртібі туралы"
Қазақстан Республикасы
Үкіметінің 1996 жылғы 31 жел.
тоқсандағы N 1712

P961712_

қаулысына Қазақстан
Республикасының кеден шекарасы
арқылы жеке тұлғалардың
тауарлар өткізудің алып өту
тәртібі туралы ережеге
қатысты бөлігіне өзгерістер
енгізу

1.10 Арнаулы байланыс қызметінің Бірлескен ҚР ККМ, ҚР 2000-2001 жж.
Қазақстан Республикасында бұйрық ІІМ Қазпочта

мемлекеттік органдардың ерекше (келісім

маңызды хат-хабарларын және бойынша)
қымбат металдар, зергерлік
бұйымдар, аспаптар, аппаратуралар
мен қорғаныс өнеркәсібінің
құрастырушы бұйымдары бар арнаулы
жөнелтімдерін, сондай-ақ мемлекеттік
құпияны құрайтын мәліметтерді және
оларды тасығыштарды автомобильдермен
тасымалдауды ұйымдастыру жөніндегі
нұсқаулықты әзірлеу

1.11 Қазақстан Республикасының "БПБ құжат. СІМ, ККМ, 2000 ж.
делегациясы қол қойған тарын бекіту Қазпочта IV-тоқсан
22-Әлемдік почта конгресінің туралы" Заңы (келісім
қорытынды құжаттарын бойынша)
бекітуге ұсыну

1.12 Өткен жылдардың салықтар мен Өткен жылдар. Қазпочта 2000 ж.
басқа да төлемдер бойынша дың салықтар (келісім IV-тоқсан
бюджетке берешектерді мен басқа да бойынша) 2001 ж.
өтеу кестесін дайындау төлемдер МКМ, ҚарМ, I-тоқсан
бойынша бюд. ККМ
жетке берешек.
терді өтеу
кестесі

2. Компьютерлік және бағдарламалық қайта жарақтандыру

2.1 Почта желілерін компьютер. Жүйені қабыл. Қазпочта 2001 ж.-
лендіру жүргізу және Қазпочта. дау актісі (келісім 2002 ж.
ның ақпараттық желісін пай. бойынша)
далануға беру

3. Көлік паркін жаңарту. Почталық тасымалдаулар құрылымын дамыту

3.1 Қазпочтаның филиалдары үшін Жабдықтаушы. Қазпочта 2000 ж.
инкассация қызметіне арналған лармен және (келісім
арнайы сауытты автомобильдерді мердігерлер. бойынша)
жабдықтау үшін тендер өткізу мен келісім-

және жабдықтаушылар мен шарт
мердігерлерді анықтау

3.2 "Байқоңыр" кешенін пайдалан. Автомобиль. ЭкМ, ККМ, 2000 ж.
ғаны үшін жалдау ақысын өтеу дер бөлу СІМ ІІ-жарты
есебіне Ресей ұсынып отырған жылдығы
тізбеден (ол белгіленген
тәртіппен бекітілгеннен кейін)
жаңа автокөлік бөлу

3.3 Бір жолғы тапсырыстар бойынша Шарттар мен ККМ, СІМ, 2000 ж.
Қазпochtаның почта вагондары. келісімдер Қазпочта
ның таяу және алыс шет елдер жасасу (келісім
теміржол магистралдары арқылы бойынша)
жүру тәртібін белгілеу

4. Қаржылық қызмет көрсетулерді дамыту

4.1 "ҚХБ" ААҚ-ның аудандық филиал. "ҚХБ" ААҚ "ҚХБ" ААҚ 2000 ж.
дары мен оларға бағынышты банк акционерлер. (келісім ІІІ-тоқсан,
бөлімшелері деңгейіндегі інің жалпы бойынша) ІV-тоқсан
филиалдық желісінің бір бөлі. жиналысында Қазпочта
гін, сондай-ақ ғимараттарды, бекітілген (келісім
құрылыстарды, жабдықтарды, тәртіпке бойынша)
өзге де негізгі құралдар мен сәйкес
мұқаммалды, оның ішінде өтел. тапсыру
ген төлемдік технологияларды туралы шарт
және салымдар мен төлемдерді
автоматтандырылған есепке алу
жүйелерін Қазпочтаға беруді
жүзеге асыру

4.2 Көлік-коммуникациялық кешен Жалақы және ККМ, 2000 ж.
кәсіпорындарының қызметкер. басқа да Қазпочта
леріне жалақылары мен басқа ақшалай (келісім ІV-тоқсан
да ақшалай төлемдерді төлеу төлемдерді бойынша)
бойынша функцияларды Қаз. төлеу
почтаның почта-жинақ филиал.
дық желісі арқылы беруді

жүзеге асыру

4.3 ҚР ҰБ лицензиясы негізінде Есеп айырысу- Қазпочта 2000-2001
аудандық маңыздағы қалалар мен қассалық (келісім жж.
ауылдық жерлерде заңды тұлға. қызмет бойынша)
ларға есеп айырысу-кассалық көрсетуді
қызмет көрсетулерді ашу
ұйымдастыру

4.4 Электр қуаты үшін төлемдерді, Төлемдерді ЭИСМ, МКМ, 2000-
коммуналдық төлемдерді, жергі. жинау облыстар 2001
лікті және республикалық мен қалалар жылдар
бюджеттерге төленетін салық. әкімдері
тарды Қазпochtаның почта-жинақ (келісім
филиалдық желісі арқылы бойынша)
жинауды ұйымдастыру Қазпочта
(келісім
бойынша)

5. Трансфер-агенттік желіні қалыптастыру

5.1 Қазақстан Республикасының Лицензия БҚҰК 2000 ж.
бағалы қағаздар рыногында (келісім III-тоқсан
трансфер-агенттік қызмет бойынша),
көрсетулер жөніндегі қызметті Қазпочта
жүзеге асыруға БҚҰК лицензиясын (келісім
алу бойынша)

5.2 Қазпочта мен оның бөлімше. Нормативтік БҚҰК 2000 ж.
лерінің бағалы қағаздар құжаттар мен (келісім IV-тоқсан
рыногында трансфер-агенттік нұсқаулар бойынша)
қызмет көрсетулер жөніндегі
қызметтің ішкі регламентін
әзірлеу

5.3 Облыс орталықтарында орналас. Бағалы БҚҰК 2000 ж.
қан Қазпочта бөлімшелерінің қағаздарды (келісім IV-тоқсан
базасында бағалы қағаздарды сатып алу-сату бойынша),
сатып алу-сату жөніндегі бойынша KASE

пункттерді ашуға дайындықты, пункттерін (келісім
оларды компьютерлік және жұмыс істеуге бойынша),
техникалық қамтамасыз етуді функционалдық Қазпочта
жүзеге асыру дайындық (келісім
бойынша)

5.4 Қазақстанның ірі қалалары мен Семинарлар БҚҰК 2000 ж.
облыс орталықтарында орналас. өткізу (келісім III-IV-
қан Қазпочта бөлімшелерінің бойынша), тоқсан
қызметшілерін мамандарды Қазпочта
бағалы қағаздар рыногында (келісім
жұмыс істеу үшін оқытуды бойынша)
ұйымдастыру және жүргізу
құқығына рұқсаты бар оқу
орталықтарында, кейіннен
БҚҰК-ның біліктілік куәлік.
терін алатындай етіп оқытуды
қамтамасыз ету

5.5 Қазпочта бөлімшелерінің Жалпы респуб. МБА 2000 ж.
базасына МБА есеп айырысу- ликалық транс. (келісім IV-тоқсан
техникалық мүмкіндіктерін фер-агенттік бойынша),
пайдалану арқылы жалпы желінің БҚҰК
республикалық трансфер- жұмыс істеуі (келісім
агенттік желінің бастапқы бойынша),
жұмыс істеуін қамтамасыз ету Қазпочта
(келісім
бойынша)

Ескерту. Бағдарлама өзгерді - ҚР Үкіметінің 2001.03.29. N 408
қаулысымен.

P010408_

Ескерту. Бағдарлама өзгерді - ҚР Үкіметінің 2001.12.26. N 1696
қаулысымен.

P011696_

Мамандар:

Багарова Ж.А.

Шарипова М.Е.